AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 18-tas | Phone Park 5318 | WORCESTER, MASS., 23 D. LAPKRIČIO (NOV.), 1929 M. | Kaina 5 Centai | Vol. XIV

KIEK VIZŲ PRAŠYTA IŠ SUVIENYTŲ VALSTIJŲ

Kiek Vizų Prašyta

Tiek daug žmonių, nekuriose šalyse prašo vizų, kad po tų šalių dabartinių kvotų, jiems nebus galima išduot vizų per visą jų gyvenimą. Kitose šalyse žmonės turės laukt daug metų.

Imkime Turkiją, jos metinė kvota po imigracijos įstatymu, yra 100, bet Amerikos konsulai Turkijoj jau gavo aplikacijų del vizų nuo 200,000 tos šalies gyventojų. Jeigu daugiau žmonių neprašytų vizų, tai imtų du tukstančius metų išduot vizas tik tiems, kuri iki šiam laikui jų prašė.

Syrijos kvota yra 1,000, ir tenais 47,000 gyventojų prašė vizų.

250,000 aplikacijų iki rugsėjo mėn. pabaigos gauta nuo gyventojų Čekoslovakijos, Lenkijos ir Rusijos, kuomet Čekoslovakijos kvota yra 2,874, Lenkijos 6,524 ir Rusijos 2,784. Galime matyt, kad daugumas tų prašytojų niekad neišgaus visų atvykt Amerikon.

Italijos nauja kvota yra 5,802, bet 300,000 aplikacijų gauta. Vokietijoj gauta net 44,290 aplikacijų, Vokietijos dabartinė kvota yra 25,957, ir tuomet neims per ilgą laiką prašytojams laukt.

Sekantis surašas paduoda šalis, tų šalių kvotas ir kiek aplikacijų paduota:

Šalis	Kvota	Vizos Aplikacijų
Belgija	1,304	10,000
Danija	1,181	15,000
Francija	3,086	4,882
Did. Britanija	65,721	141,260
Norvegija	2,327	68,000
Švedija	3,314	15,000
Austrija	1,413	30,000
Finlandija	569	12,485
Vengrija	869	30,000
Latvija	236	50,000
LIETUVA	386	20,000
Jugoslavija	845	38,000

Delegatai į Laivyno Konferenciją

Washington — Prezidentas Hooveris jau paskyrė dar keturis į Amerikos delegaciją Londono laivyno konferencijai. Išrinktieji tai: Charles F. Adams, laivyno sekretorius; ambasadoriai Charles G. Dawes, Dwight W. Morrow ir Hugh S. Gibson. Pirmiau buvo paskirti Henry L. Stimson, valstybės sekretorius, kaipo koimisjos pirmininkas ir senatoriai Reed iš Pennsylvanijos ir Robinson iš Arkansas, kaipo nariai.

Prezidentas Hooveris iš viso paskyrė septynis deelgatus ir tuomi užtikrino, kad Suvienytos Valstijos ir Anglija turės lygų representavimą konferencijoj. Anglijos delegacija susidės iš po vieną atstovą nuo Kanados, Australijos, Naujos Zelandijos, Irlandijos, Afrikos, prie tų atstovų nuo pačios Didžiosios Britanijos.

Sovietai Užėmė Manchuli

Mukden, Lapkričio 19-ta. — Pranešama, kad Delainor ir Manchuli užėmė sovietų kariuomenė per didelį mušį, kuriame buvo užmušta 2,000 kiniečių kareivių ir oficierių. Kova tęsiasi.

Sovietų spėkos buvo apskaitliuojama daugiau negu viena divizija, paruošta su tankais, orlaiviais ir artilerija. Manoma kad sovietų divizija sudaryta iš 20,000 žmonių.

Sovietų orlaiviai rytiniame fronte rodė didelį veiklumą ir jų kariuomenė įsiveržė į Kinijos teritoriją Hsuah-Cnengsze, Lishushen ir Mishan. Pranešama, kad didelius užpuolimus padarė ant Heiho, priešais Blagoviesčenską, kur sutraukta didelės paiegos sovietų kariuomenės.

Sharkey Gal Kumščiuosis Su Christner-Maloney

Boston, Mass.— Penktadienio vakaro laimėtojas kumštininkas, Maloney—Christner kovoje, kuri įvyko Madison Garden, turės progą, suseit su Sharkey. Eddie Mack padavė Sharkiui puikų pasiulymą ir jisai veik apsiėmė, tiktai negali duot tikrą atsakymą iki nesužinos kaip bus padaryta su kitais įvykiais del kurių jau buvo sutarta su New Yorko Madison Square Garden. Greičiausia gruodžia 20 dieną gali įvykt šių kumštynių laimėtojų susirėmimas su Sharkey, kuris nėra priešingas. Maloney ir Christner jau apsiėmė, bet vienas iš jų bus apviltas, nes tiktai vienas gali laimėt penktadienio vakarą. Maloney turi daug vilties, kad sumuš Christener ir pranešė, kad nenorėtų nieko daugiau tiktai turėt kitą progą susitikt su Sharkey. Jisai sakė, kad paskutinį kartą, kuomet mušėsi su Sharkey nežinojo tiek apie kumštynes kiek jis dabar žino ir mano, kad jei tąsyk galėjo puikiai pasirodyt, tai dabar dar smarkiau parodytų ką padarytų Sharkiui. Maloney sveria 196 svarus, nes jam geriausia sekasi, kuomet tiek sunkumo. Maloney pilnai prisirengęs pergalėt Christner ir antrą kartą kumščiuotis su Sharkey.

Sukilėlių Antpuoliai Gręsia Hankow Miestui

Shanghai, Lapkričio 19. — Prezidentas Chiang Kai-Shek perkėlė savo stovyklą iš Hsuchow į Chengchow, kur jo kareiviai manoma tuoj paims miestą Loyang. Tuo laiku eina didelė kova prie Han upės apyrubėje Hupeh, kur sukilėliai sparčiai žygiuoja paimdami Siangyang ir Fancheng miestus. Pranešama, kad nacionalistų kariuomenė bėga link Tsaoyang. Manoma, kad pastarieji sukilėlių žygiai gali but pavojus Hankow ir Wuchang miestams, todel valdžia deda pastangas, kad juos apgint.

Shanghai šiąnakt iš įvairių šaltinių gavo žinių buk Manchuli ir didelis plotas žemės liko užimtas per rusus po 14 valandų bombardavimo. Sulig gautų žinių yra manoma, kad Harbino ir Manchuli karinis susinešimas yra nutrauktas paskutinių 40 valandų laike.

Anglija Sunkiai Baudžia Palestino Sukilėlius

Palestina.—Teisėjas McDonnell uždėjo mirties bausmę J. Urfaliui už dviejų arabų nužudymą tarpe Jaffa ir Telavin. Arabai mėgindami užpult ant Televiv buvo atstumti, kuomet policija pradėjo šaudyt į juos, užmušė keturius ir sužeidė kitus. Po išklausymo bylos trisdešimt septynių arbų iš Tireh kaimo, kiekvienas nubaustas po penkis metus kalėjiman už užpuolimą ant Bahgalim, Haifos žydų priemiesčio. Tuo pačiu laiku Anglija tęsia savo tyrinėjimus, kodel įvyko sukilimai rugpiučio mėnesį. Visi aukštieji Palestinos valdininkai išduoda visas smulkmenas prieš Anglijos komisiją ir paduoda visas galimas priežastis.

Socialistai ir Komunistai Valdys Berlyną?

Berlynas. — Pranešama, kad pereituose Berlyno miesto tarybos rinkimuose liko išrinkta sekanti partijų atstovai: socialistų 66 žmonės (prarado 9 vietas), komunistų 57 (prisidėjo 14), nacionalistų 41 (prarado 6), liaudies partija 15 (prisidėjo 14), demokratų 14 (prarado 7), fašistų 13 (prisidėjo 13), ekonomijos partija 11 (laimėjo 1), ir centristų 8 atstovai.

Rasta Senovės Liekanų

Maudžiorai, Luokės v. Telšių apskrities. — Šiemet virš minėtą kaimą skirstant vienkiemiais, kasinėjant prie Ušnalės kapukų, dirvose rasta žmogaus kaulai, kartu du kryžiukai ir stora susuktais galais viela. Visi daiktai žalvario. Po to, nuėjus tyčia kasinėt, irgi rasta daug žmonių kaulų ir dar kažkoksai geležies durklas. Apie tuos kapukus plačia juosta tęsiasi laukas, kur visuomet ariant randama daug žmonių kaulų, senovės surudijusių ginklų, o taip pat ir įvairių akmenų ir senovės indų šukių. Ar nebus tik tos iškasenos iš kryžiuočių laikų. Vertėtų mokslo vyrams tose vietose daryt kasinėjimus ir tyrimus, nes yra žymių kažkokios akmenų pilies ar apkasų, kurie gal daug paslapčių atidarytų.

252 Metų Vyras

Iš Pekino pranešama sensacinę žinią, kad Minkuo universiteto dekanas, profesorius Vu-Chung-Chieh surado senį, kuris turi 252 metu. Tas Matuzalis išgyveno pustrečio šimtmečio, kaip praneša, todel, kad nuo pat jaunystės vartoja augalus, augančius Yunnan ir Kvei-Tcheon kalnų šlaituose. Li-Ching, Jun (taip vadinasi tas senis) dvidešimt ketvirtą kartą vedė, budamas 60 metų. Jo eisena yra tvirta, valgo jis su dideliu apetitu, jo balsus aiškus ir akys šviesios. Li-Ching, Yun, sulaukęs 100 metų, pareikalavo ir gavo iš imperatoriaus valdžios liudijimą jo amžiui patvirtinti. Praėjus dar vienam šimtmečiui, jis vėl pareikalavo, šį kartą iš respublikoniškos valdžios, naujo liudijimo patvirtinti. Praėjus dar vienam šimtmečiui, jis vėl pareikalavo, šį kartą iš republikoniškos valdžios, naujo liudijimo patvirtinti, kad yra 200 metų amžiaus.

Profesorius Vu-Chung-Chieh nori atgabent šį ultrapatriarchą iš jo gimtosios porvincijos į Pekiną, kad galėtų ištirt jo ilgo amžiaus paslaptį.

Mongolijos Princų Turtas Išdalinama Valstiečiams

Ulan Bator, Mongolija, Lapkr. 19.—Daugiau negu 1000 namų vertės $8,000,000, priklausančių Mongolijos kunigaikščiams šiandien liko valdžios sukonfiskuota ir pavesta ukių kolektyviams valstiečiams.

Princas, atiduodąs savo namus, gyvulius ir kitą nuosavybę be kovos, yra daleistina iš jo turto gaut 3,000 rublių, bet tokis princas, kuris bando išsukt savo turtą iš valdžios, tegauna tik 300 rublių.

Aukštutinė Mongolija yra pripažinta kaipo vidujinė dalis Kinijos republikos, bet turi autonomija ir tvarkosi panašiai sovietų forma.

Rikovas ir Tomskis Gavo Persergėjimą

Maskva. — Sulyg K. P. centro komiteto patvarkymo, 10 spalio, liko pašalintas iš politinio biuro N. Bucharinas už jo dešinumą. N. Bucharinas buvo vienas iš svarbiausių žmonių po Lenino, kuris dalyvavo visose egzekutyvėse valdžios įstaigose ir buvo oficialio sovietų organo Praudos redaktorium. Taipgi gavo pasargas ir kiti du svarbus nariai Tomskis ir Rikovas; pastarasis užima liaudies tarybos pirmininko vietą. Sako, kad jiedu gavę persergėjima nuo didžiumos, ir jei jie to persergijimo neklausys, tai ir juos laukiąs Leono Trockio likimas.

Pilsudskis Dašynskį Išvadino Kvailiu ir Išėjo

Varšuva. XI. 4 (Elta). — Oficialinė lenkų telegramų agentura paskelbė vidaus reikalų ministerio ir Pilsudskio adjutanto pasirašytą komunikatą apie paskutinį susirėmimą tarp Pilsudskio ir seimo pirmininko Dašynskio, per kurį Pilsudskis šiurkščiais plūstamais žodžiais kreipėsi į Dašynskį ir kelis kartus sudavė kumščiu į stalą.

Oficialiniu komunikantu, į Dašynskio pareiškimą, kad jis ginklu gręsiamas, neatidarys seimo sesijos, Pilsudskis sušuko: "Kas tai per kvailumai!" Dašynskis atsakė, kad jis esąs seimo šeimininkas ir su Pilsudskio žodžiais nesiskaitysiąs. Tuomet Pilsudskis riktelėjo: "Prašau užsičiaupt ir man atsakyt, ar sesija bus atidaryta ar ne." Dašynskis, kaip jau žinoma, atsakė neigiamai. Tada Pilsudskis paklausė: "Ar tai Jusų paskutinis žodis." Dašynskis du kartus pasakė "Taip." Tuomet Pilsudskis, neatsisveikindamas, išėjo. Išeidamas, jis dar metė Dašynskiui: "Atkaklus kvailys."

Šį lenkų vidaus reikalų ministerio ir Pilsudskio adjutanto pasirašytą komunikatą Pilsudskis patvirtino.

Kompartija Turi 1,655,000 Narių

Maskva.—Sulig Praudos paskelbtų skaitlinių kompartija pasiekė 1,655,000 narių. Iš tos skaitlinės sudaro 64% fabrikų darbininkai, 21% žemdirbiai ir 15 nuošimtį sudaro kitų kategorijų darbininkai.

IŠ VISUR

DEVYNIOLIKTAME ŠIMTMETYJE Meternikas, garsus Austrijos Kancleris pasakė, "Kuomet Francija sučiaudo, Europa pagauna šaltį." Šis išsitarimas priminė kaip, po pirmo neramumo ženklų Francijoj, kildavo politiškos agitaicjos ir sukilimai per visą Europą. Jei Meternikas šiandien gyventų, butų įdomu, kuriai šaliai užmestų kaltę arba kokią priežastį paduotų nepaprastiems neramumams rytinėje ir centralinėje Europoje. Valdemaras rezignavo nuo premierystės, tą vietą laikydamas nuo 1926 metų. Lenkija dar kitaip. Maršalas Pilsudskis susirėmė su parlamentu ir parlamento susirinkimas atidėtas iki gruodžio 6-tos dienos.

Lenkija su jos 30,000,000 gyventojų dabar jaučia politišką sumišimą. Čekoslovakijoj neseniai įvyko generališki rinkimai su didelėm partijinėm kovom ir slovakų agitacijom, kad čekai nelaimėtų. Austrijoj socialistų ir fašistų partijos varžytynės, kiekviena partija turinti ginkluotų gaujų, sukelia kas kart didesnį pavojų valstybei. Rumunijos liberalai rengiasi atkeršyt Maniu ir jo kaimiečių partijai už karalienės Marie prašalinimą. Ir galutinai Rusija ir Vokietija yra tol nuo vidujinės taikos ir sutikimo. Meterniko dienoje Europoje buvo daugiausia monarkiškų šalių ir vien tik Francijoj pradėjo skleistis demokratizmas. Monarkiškose šalyse atsirasdavo Francijos pasekėjų, kurie tėmijo jos kiekvieną bruzdėjimą ir įsidrąsinę mėgino taip pat elgtis. Šiandieną visai kitaip. Tie visi neramumai kyla nuo neišvengiamos kovos bandymui pakeist senas įstaigas su naujomis ir demokratiškesnėmis.

GALINGIAUSIA ARMIJA Europoje šiandien, tai Vokiečių. Šioji armija susideda iš 100,000 profesionalų, išlavintų kareivių. Jie žino artilerijos, raitelių ir pėstininkų pareigas, net daugumas iš jų tarnavo laivuose. Alijantai, kurie studijavo Vokietijos armijų stovį, padarė didelę klaidą ir apsiriko. Jie manė, kad šie profesionalai kareiviai, tik sauja palyginant su karės laikų reikalavimais, nedarys nieko nepaprasto apart kasdieninės praktikos. Jie pamiršo vokiečių gabumus organizavimui. Vokiečiai permatė, kad visai kitokia armija turi but išauklėta. Ne tik drausmės šiai armijai reikalinga, bet ir kareivis daugiau negali but laikytas kaip kanuolėms maistas. Kiekvienas vyras brangus kaipo kareivis ir teknikas. Jau šioji armija į greitą laiką taip tapo galinga, kad jau Francija pradėjo susirupint, nes šiandien vokiečiai turi tokią armiją, kokia su sykiu pergalėtų francuzų armiją.

Sulyginant abi armijas, Vokietija turėtų 100,000 karės teknikus, kiekvienas vyras taip išlavintas, kad gali vartot bile ginklą ir vadovaut bile kokioje grupėje, gi Francija turėtų 35,000 profesionalus kareivius, 120,000 francuzų rekrutų, einančių vieno meto tarnybą po priežiura karininkų. Vokiečiai galėtų lengvai francuzus sumušt, bet jiems tik truksta oro paiegų ir jų artilerijos skaičius suvaržytas. Vokiečiai paėmė jaunuolius iš ukių, išlavino, išmokino juos kaip rankiot visokios rušies ginklus, ir suprast visokius kariavimo budus. Pasielgė su jais labai žmoniškai. Davė jiems progą kariaut visokiuose nepaprastuose atsitikimuose, prieš komunistų sukilimus, mainytis nuo arklių ant dviračių, nuo artilerijos ant pėstininkų. Dabar šioji armija yra pavyzdingiausia ir galingiausia visoje Europoje.

NUMESTA $500,000,000 kas metai Amerikoje iš priežasties neatsargumo. Už tiek vertės sumos kas metai ugnis sunaikina nuosavybių. Lygiai butų taip kad numestumem į jures kas metai $500,000,000 vertės kviečių, kukuruzų ar bovelnos ar pamestumem $500,000.000 iš federališko iždo. Šis išeikvojimas butų lygiai tas pats, jei sudegintume visą miestą ant syk. Nė viena tauta, nors ji butų turtingiausia, negalėtų panešt tokį nuolatinį įtempimą. Rytpietinėje Europoje metinis pastatyto turto sunaikinimas buvo 33 centai kiekvienai ypatai sulyginus su $4. Jugtinėse Valstijose ir Kanadoje. Paprasta amerikoniška šeimyna, susidedanti iš penkių asmenų, išmokėjo virš $20. iš metinių įplaukų atstatymui nuosavybių sunaikintų per kurio nors neatsargumą. Ugniagesių skyriai vis veikia geriau, vienok miestuose, kur daug važiuojančių, kas kartą darosi sunkesnės aplinkybės.

AMERIKOS LIETUVIO SKAITYTOJŲ ŽINIAI

Amerikos Lietuvį pradėjus leist kas savaitę, padidėjo ir jo išlaidos, todel meldžiame visų Amerikos Lietuvio skaitytojų pasinaujint savo prenumeratas ir taipgi savo giminėms Lietuvoje. Kiekvienas užrubežinis numeris turi but apmokamas krasaženkliais ir už dyką siuntinėt nėra galima. Jau daugumas Amerikos Lietuvio prenumeratų kaip čia taip ir Lietuvoje yra pasibaigę, ir nepasinaujinus dabar jų siuntinėjimą busime priversti sulaikyt. Bet mes to nenorėtume daryt; mes norėtume, kad kuo plačiausiai lietuvišką spauda plankytų savuosius kaip čia Amerikoje taip ir užrubežy.

Amer. Lietuvio prenumerata Suv. Valstijose $1.50. Užsienyje —Lietuvoje $2.

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

SVARBIOS ŽINIOS Amerikos Lietuvio Skaitytojams

Su 17-tu numeriu Amerikos Lietuvis liko savaitraščiu. Prenumeratos kaina Suv. Valstijose $1.50; Užsieny—$2.00

Amerikos Lietuviui virtus savaitraščiu, skelbiamas —

Naujų Skaitytojų Vajus,

kuris tęsis iki Naujų Metų.

Kas per tą laiką užrašys daugiausia naujų Amerikos Lietuviui skaitytojų, tas gaus žemiau pažymėtas dovanas:

1.—Waterman Fontaninę Plunksną, vertės $5.
2.—Chilton Fontaninę Plunksną, vertės $5.
3.—Vilniaus Albumą, vertės ..... $4.
4.—Lietuvišku Dainu su Gaidom ir Be, vertės $4.
5.—Algirdo, Keistučio, Vytauto ir Basanavičiaus — Keturių Lietuvos Didvyrių Paveikslus. Labai meldžiame savo skaitytojų pasidarbuot del Am. Liet. laike jo vajaus.

PIRMA ir ANTRA DOVANA skiriama tiems, kurie užrašys nemažiau dešimt "Amer. Lietuvio" prenumeratų. Sekančias TRIS DOVANAS gaus tie, kurie užrašys nemažiau penkių prenumeratų.

Visi Amerikos Lietuvio skaitytojai kviečiami pasidarbuot del praplatinimo Amerikos Lietuvio čia ir Lietuvoje. Amerikos Lietuvis yra vienintėlis bepartyvis Amerikos Lietuvių laikraštis, kurį turėtų kiekvienas lietuvis paremt, užsiprenumeruot sau ir savo giminėms Lietuvoje.

Amerikos Lietuvis, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

LIETUVOS ŽINIOS

ŽEMAIČIŲ BANDITAS JOCKUS

Jau ilgas laikas kaip žemaitijoje siaučia žiaurus banditas Jockus, kuris plėšia gyventojus, užmuša žmones. Policija dėjo pastangų šį žmogžudį ir banditą sugaut, bet viskas nueidavo niekais — Jockus vis išsisukdavo ir pasislėpdavo.

Pastaruoju laiku Kretingos apskričio policijos viršininkas gavo žinių, kad Jockus su savo sėbru šliušiu slapstosi Jakubavos dvare, A. Lukausko namuose. Jockų suimti iškeliavo geras policijos ir šaulių burys, kurs apstojo nurodytą namelį ir pareikalavo banditą ir jo sėbrą pasiduot. Bet, vietoj atsakymo, iš namelio pasipylė šuviai. Policija ir šauliai ėmė apšaudyt pasislėpusius plėšikus. Po to, kai iš namelio niekas neatsišaudė, apsupusieji įėjo namelin ir jame nieko nerado. Vadinasi, banditas ir jo sėbras paspruko. Vijikai karštomis pėdomis nusekė į mišką ir čia vėl ėmė šaudyt į pastebėtus banditus. Po kurio laiko jų vienas buvo nukautas — tai bandito sėbras Šliušis. Jockus taip ir pabėgo. Bet iš pėdsakų buvo spręsta, kad Jockus yra sužeistas, nes jo kelias nužymėtas kraujo dėmėmis. Mišką, kur pasislėpė Jockus, apsupo, policija ir šauliai. Pas nušautąjį Šliušį rastas užtaisytas šautuvas ir revolveris.

TIKRINO PRADŽIOS MOKYKLŲ VAIKŲ SVEIKATĄ

Apskričio gydytojas bei pradžios mokyklų inspektoriams pritariant, dėka vietos gydytojų pasišventimui ir geriems norams, 1928—1929 mokslo metais patikrinta apie pusę Šiaulių apskričio pradžios mokyklų vaikų sveikata.

Patikrinta 4927 mokinių sveikata, iš kurių 2133 mokinių sveikata, iš kurių 2133 rasta sveikų: sergančių viena ar keliomis ligomis: 1) odos — 166, 2) plaučių — 259, plaučių ligomis reiškia (t. b c.)—26, 4) širdies — 25, 5) akių — 345, 6) conj. fol. — 132, 7) trachoma—124, 8) ausų — 63), 9) nosies —10, 10) ryklės (gerklės) — 60, 11) pilvo organų—12, 12) anaemis—198, 13) limpamomis — 33, 14) dantų — 1595, 15) sorophul — 570, 16) nervų — 82 ir 17) kitomis įvairiomis ligomis — 141.

MEDŽIOKLĖJE PERŠOVĖ TEISĖJĄ BORTKEVIČIŲ

Kaip teko patirt, spalio 20 d., sekmadienį, susitarę šeši šiauliečiai medžiotojai nuvyko į Gruzdžių valsčiaus (Šiaulių apskr.) miškus medžiot. Miške jie pasiskirstė sargybos vietomis ir kiekvienas jų sustojo vienas nuo antro per 60—70 žingsnių atstumo. Medžioklė buvo pradėta. Diena buvo apsiukusi, lietinga, vėjota. Medžiotojai įtemptai laukė laimikio — žvėries pasirodant. Tuo laiku vienas medžiotojų — Šiaulių apygardos teismo narys Bortkevičius, buvo krumuose ir juos sujudino, kurie subraškėjo, sutratėjo. Netoliese stovėjo medžiotojas Šrederis Jonas, Frenkelio odų fabriko chemijos daktaras, kuris pamanė krumouse esant žvėrį ir ten šovė. Nubėgęs į krumus jis rado sunkiai sužeistą teisininką Bortkevičių. Sužeistasis tuoj buvo atvežtas į Šiaulius ir paguldytas d-ro Mickaus ligoninėje.

Teko sužinot, kad teisininkas Bortkevičius yra labai sunkiai sužeistas. Jam šratai viduriuose padarė 13 žaizdų ir vieną žaizdą kakle. Sužeistasis esąs silpnas ir jo gyvybei gręsia pavojus.

POŽEMINIS URVAS

Kaune, Rotušės kieme, klojant kanalizacijos vamzdžius, kelių metrų gilumoj darbininkai darbininkai atkasė didelę murinę sieną. Prie sienos rasta daug žmonių kaulų ir griaučių. Spėjama, kad čia ėjo urvas, jungiąs senovės miestą su Kauno pilimi.

GYVENTOJŲ PRIEAUGLIS KLAIPĖDOS KRAŠTE

Gyventojų prieaugliumi vadiname tą skaitlinę, kuri rodo, kiek per metus daugiau gimsta negu miršta. Tą likutį vadiname gyventojų prieaugliu. Prieaugli Klaipėdos krašte sudaro 981 žmogus. Arba iš kiekvieno tukstančio žmonių per metus priauga kiek daugiau kaip 6 žmonės (6,93). Jis yra su 222 žmonėmis arba 29,25% didesnis kaip 1927 metais. Palyginti kitus metus žmonių prieauglis buvo žymiai didesnis, butent 1921 metais 1929 (arba 1000 gyventojų tenka 13,69); 1922—1361 (9,65); 1965); 1923 — 1303 (9,24); 1924—1456 (10,32); 1925—1209 (854); 1926—1102 (7,78); 1927—759 (5,36) ir 1928 — 981 (6,93). Taigi keliais paskutiniais metais gyventojų prieauglis pradėjo mažėt ir tik 1928 metais kiek padidėjo, bet dar nepasiekė pirmųjų kelių paskutinių metų.

JAUKUS PRIĖMIMAS PAS PRANCUZIJOS CHARGĖ D'AFFAIRES.

Pas prancuzų konsulą Henry, kuris, ministeriui Ristelhuber išvažiavus, eina Prancuzijos Charge d'Affaires Lietuvoje pareigas, įvyko priėmimas. Buvo rodoma "Napoleono" filma. Pertraukos metu malonių šeimininkių svečiai buvo pavaišinti. Filmos pažiurėt atvyko krašto apsaugos ministeris pulk. Variakojis, švietimo ministeris Šakenis, beveik visi Kaune šiuo metu esą diplomatinio korpuso nariai su nuncijum Mgf. Bartoloni priešakyje. Taip pat atsilankė Tubelienė, Aleksienė, "Eltos" direktorius Turauskas, žurnalistų sąjungos pirmininkas Dr. Purickis, Kauno dienraščio vyriausi redaktoriai ir daug kitų rinktinių asmenų. Šeimininkai mokėjo sudaryt tokią jaukią nuotaiką, kad svečiai nė nepajuto, kaip išėjo beveik 4 valandos.

—o—

Lietuviai Amerikoje

Scranton, Pa.

Carl S. Motiška, 58 metų amžiaus civilis inžinierius, nusižudė pereitą šeštadienį, prakišęs nemažai pinigų biržoj iš priežasties šėrų vertės nupuolimo. Prakišęs nemažai pinigų, jis labai susirupino ir nusprendė nusižudyt. Apsipylė drabužius gazolinu ir uždegė. Moteris puolėsi gesint jo drabužius. Jiems bekovojant užsidegė ir jos drabužiai.

Ji išbėgo į gatvę. Kuomet policija atvyko, rado Motišką užsirakinusį sklepe. Jis nugabentas į ligoninę tuojau numirė. Už kelių valandų numirė ir jo žmona.

Philadelphia, Pa.

Visur lankausi po visokius susirinkimus, teatrus, šokius, balius, imtynes, prakalbas, ir kokius tik nebūtų kitus vakarėlius. Taipgi nepraleidžiu nė vieno vakaro, į kurį susirenka daug Philadelphijos miesto gyventojų. Viena vieta dar nevisiems žinoma, tai Arena prie 46-tos ir Market gatvių. Šioje vietoje visuomet galima rast pramogų, kaip tai kumsčiavimosi, ristynių, bėgimo lenktynių ir net kartais įvyksta šokiai išbandymui, kuri pora gali ilgiausia šokt.

Šokikai šoka be apsistojimo dieną ir naktį, net ir valgydami prie stalo trypia. Šokikai taip šoka be perstojimo, nes nori gaut garbės už jųjų ištvermę ir sykiu laimėt dovaną.

Man labai rupėjo pamatyt kaip jie taip ilgai gali šokt. Tad matydamas savo akimis labai nustebau. Jaunos mergaitės apie septynioliką ar aštuonioliką metų eina šokt miegodamos, nepraskleizdamos akių. Šokt jau neįstengia, nes nuvargę, tik sukinasi iki suklumpą ir užmiega. Varant šiuos šokius antrą savaitę kas iš to atsitiko? Visi turėjo apleist šokimo vietą ir šokiai užsibaigė be jokių rezultatų. Rengėjai pasinaudojo, o šokikai likosi prašalyti del kokių kliučių, tai sunku išspręst. Tad stojant į tokį komitetą turėtų visados but tikra sutartis raštu padaryta, o žodžiu nesitikėta. Apgailėtina, nes ir viena lietuvaitė dalyvavo tame šokių konteste už dyką. Balandėlis.

Nashua, N. H.

Pasižymėję Sporte

Lietuviai gali pasididžiuot, nes turi Nashua High School smarkius lietuvius "football tyme." Štai, B. Tamulevičius jau išrinktas kapitonu. Jis, brolyt, kaip lošia, tai jau visada laimi. Šiemet jau padarė 7 "touchdowns." Kiti ir atsižymi: V. Radonis padarė 5 t.d. M. Blekaitis, J. Norkunas, J. Sedlevičius, A. Bendaris, S. Žydelis. Tai, matote, veik visi lietuviai sudaro jauktą ir jau kaip jie lošia, tai visada sumuša airius į miltus! — K. K.

So. Boston, Mass.

Amerikos Lietuviai Perka Lietuvos Produktus

Lithuanian Importing Company, kuri pradėjo importuot įvairias prekes iš Lietuvos praneša mums, kad jie per keturis mėnesius pardavė "Birutės" saldainių 11, 231 svarą, už kurias sumokėjo Lietuvoje 20,002.50 litų ir pelengvicų, sausų dešrų ir rukytų lašinių pardavė 8,987 svarus, už kuriuos sumokėjo "Maisto" bendrovei 28,437.50 litus.

Wilkes-Barre, Pa.

Naujas plentas iš Hazeltono pe Mountain Top bus visiškai atidarytas antrą dieną gruodžio. Yra tai 18 mylių kelias, kuris sutrumpins kelionę iš Hazeltono į Wilkes-Barre mažiau kaip į valandą laiko.

Apie 200 automobilistų likosi areštuoti, kurie užmiršo paduot savo automobilius peržiurėjimui kaip tiesos reikalauja. Pabaigoje savaitės čia įvyko didelių nelaimių Wilkes-Barre apielinkėje. Jurgis Malkonis, 35 metų, iš Shavertown užmuštas automobiliu kelyje ir Jonas Kaminskas, 34 metų, iš Korn Krest taipgi užmuštas.

—o—

SVEIKATA

PAREIŠKIMAS

Perskaitęs Amerikos Lietuvio 17-tame numery straipsnį "ligonio priežiurą," radau, kad tas straipsnis turi didelės vertės to laikraščio skaitytojams. Tame straipsny yra aiškiai nurodyta kaip reikia prižiurėt ligonis. Mes žinome, kad gerą ligonio priežiura teikia penkesdešimtą nuošimtį geresnio pasveikimo sergančiam. Gerą ligonio prižiurėjimą gali duot suteikt ir bėdiniausias žmogus, jei tik jis turės tame reikale supratimą. O gaut tokį supratimą, žmonės turi perskaityt keletą panašių straipsnių kaip "ligonio priežiura," tilpusio Amerikos Lietuvio viršminėtame 17-me nuemry. Tam nereikalingas mokslingumas; pakanka tik mokėt skaityt. Kuris ir nemokėtų skaityt jam gali kits perskaityt.

Yra patartina tokius straipsnius išsikirpt ir pasidėt saugioje vietoje. Juk gal prisieis kada nors susirgus bile vienam šeimos nariui perskaityt tokį straipsnį. Baigdamas — noriu išreikšt padėkos žodį Amerikos Lietuvio redakcijai už pagaminimą straipsnių viršminėto turinio.

Butų labai geru daiktu, kad ir visi kiti lietuvių kalbos laikraščiai kreiptų daugiau domės į lengvo turinio straipsnius sveikatos klausimuose.

Dėja nekurie laikraščiai turi net tam tikras atskiras rubrikas sveikatos gvildenimui. Gerai, mano supratimu, užsimoka, bet blogai pataikyta į gerą vietą: Vieton davimo žmonėms Hygienos (sveikatingumo) dėsnių, supratimo, yra stengiamosi, tarsi, išmokyt juos, kad jie patys taptų "naminiais daktarais," "Daktarais Kišeniuje" ir t.t.

Rašant šiuos žodžius man prisimena tuzinai pavyzdžių viršui pasakytos reikšmės. Čia pakartosiu nors porą:—

1). Skaitau viename laikrašty apie dantų Histologiją (kaulo subudavojimą). Labai aiškiai ir mažmožiškai parašyta. Išrodo, kad rašėjas, dentistas, turėjo laikyt knygą po ranka. Kokį interesą gali rast skaitanti publika tokiame straipsnyje? Bent man nesuprantama. Jei rašėjas vieton tokio straipsnio, but parašęs apie burnos ir dantų Hygieną (sveikatingumą), didelės naudos.

2). Jaunas medicinos Daktaras rašė keletoje Laikraščio numeriu apie kokliušą (Whooping Couph, Pertussis). Jis ten prirašė ženklų — simptomų tos ligos pažinimui daugiau, ne bile vienas gydytojas gali atmint. Kaip galima tikėtis, kad tėvas bei motina, perskaitę tokį straipsnį galėtų išmokt tokią ligą pažint;—ir susirgus jos vaikui pasakys gydytojui: "mano vaikas serga kokliušu, duok, Daktare, jam nuo tos ligos gyduolių."

Mano supratimu, panašaus turinio straipsniai turi sau už siekį išmokint žmones kaip reikia pažint ligas — ir jas "pažinus" "visaip" gydytis. Čia jau yra daroma vieton gero — blogas. Kitais žodžiais tariant — yra duodama vaikui aštri britva (skustuvas): vaikas ja nesinaudos, kaip naudoja užaugęs vyras.

Dr. Pr. Puskunigis
Worcester, Mass.

—o—

Caro Sostas Ilgai Laikės

Caro sostas ilgai laikės,
Kol griuvo galutinai.
Kur šiandieną didis caras,
Kur galingi jo tarnai?
Viskas mainosi pasaulyj
Ir negal išsilaikyt:
Kas dar vakar tvirtas buvo,
Pasilieka silpnas ryt.
Prieš kelis metus Lietuvoj
Mažai drįso kas svajot,
Kad tėvynė gaus liuosybę
Ir galės laisva pastot.
O šiandieną ką-gi matom?
Džiaugias tėvynės vaikai,
Kad letenos šiaurės lokio
Jau nejaučiam visiškai!
Nuo vieno priešo ištrukę
Mes su dideliu vargu,
Kitam stipriai mes įkliuvam—
Auka esam jo nagu.
Tas mus priešas—alkoholis
Lupa iš visų kraštų
Ir nei vienam pasirodo
Neįveikiamai tvirtu.
Bet mes turime tikėti
Ir tikėsim visados,
Kad jo sostas juda—braška—
Laukia savo pabaigos.
Jisai yra paramstytas
Neteiseybe ir skriauda.
Aklas protas ir tamsybė
Jam draugauja visada!
Bet jau šiandien blaiviaus ryto
Kįla šviesųs spinduliai—
Aklas protas ir tamsybė
Praeityje dings giliai.
Alkoholio tvirtas sostas
Laikui bėgant sutrupės,
O blaivybė paims viršų—
Ji visur įsigalės.
Tik daugiau pasirįžimo
Alkoholį nugalėt
Savo dvasioje įgysim,
O jis veik pradės birėt.
Mažas vandenio lašelis
Stiprią uolą gal nuplaut,
Didis priešas gal nuo mažo
Netikėtai galą gaut.
Mes kasdieną šalininkų
Vis įgyjam daugiau.
Musų kuopos stipriai auga
Ir didėja vis labiau.
Tad šalin nusiminimas!
Musų pusėje bus viršus!
Tas, kurs geria, turės žuti,
O gyvuos tiktai blaivus.
Blaivininkų didžios minios
Didį džiaugsmą apturės:
Alkoholis bus sutrintas,
Po jų kojomis gulės.
Taip, kaip caras neišlaikė
Nuo sukilusių žmonių,
Taip alkoholio dievaitis
Nueis tuo pačiu keliu.
Neužilgo mes sulauksim
Tos palaimintos dienos,
Kurioj priešas — alkoholis
Jau nekels daugiau galvos!

J. Naruševičius

PASAULIO ŽYMIAUSIŲ ARTISTŲ KONCERTAS JUSŲ NAME!

NAUJA VIKTORO RADIO ELEKTROLA

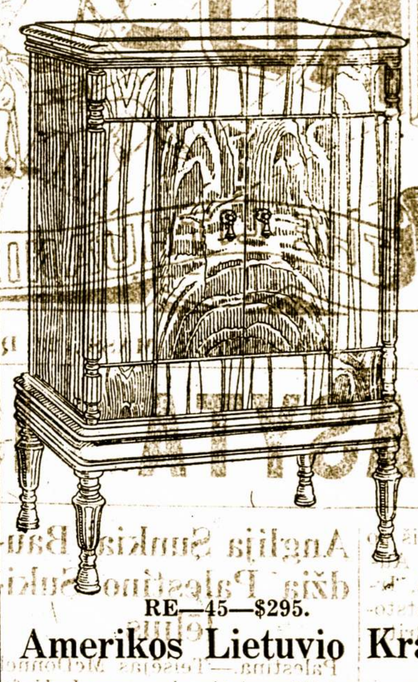

RE—45—$295.

Ši moderniška Radio Elektrola vėliausias išradimas. Be jokio vargo galima dabar namie turėt žymiausių artistų koncertus — nereikia lankyt teatrus ar svetaines. Puikus programai iš svetur girdėtis per radio — gi tik reikia uždėt lietuvišką rekordą ir klausytis savo tautos dainų, šokių, maršų ir kalbų. Visi dabar perka šias naujas Viktoro Radio Elektrolas.

Kam eit pas žydus ar lenkus, kuomet pas savo tautos žmogų galima gaut pigiau ir geresnį patarnavimą. Kainos nuo žemiausio laipsnio iki virš $300.

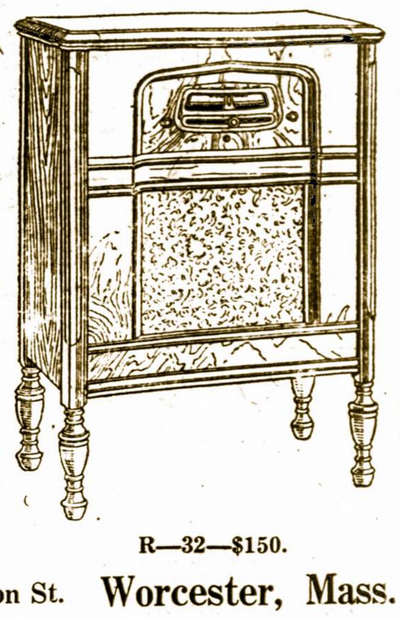

R—32—$150.

Amerikos Lietuvio Krautuvėj, 14 Vernon St. Worcester, Mass.

Dr. Pr. Puskunigis
4 LAFAYETTE ST.
Tel. Park 4643
Valandos: 2—3 ir 6—7
Panedėliais ir Utarninkais
No. Grafton'e
Tel. Grafton 188 Ring 14

STAYMAN'S
Didelis Centras Pasirinkimui
Kepurių ir Kaklaraišių
STAYMAN'S
Kampas Front ir Trumbull Gatvių
Worcester, Mass.

Real Estate
PARDUODAM ir MAINOM NUOSAVYBES
Joe Kadis
95 Green St. Worcester, Mass.

KONTRAKTORIUS
Peter Katauskas
71 PENN AVE. WORCESTERYJE
Tel. Cedar 5619 J.
Budavojam naujus namus ir taisom senus, taipgi pastatom garadžius. Cemento darbas, tai musų speciališkumas. Viską atliekam sažiniškai už prieinamą kainą.
Reikale plenus patys padarom ir suteikiam gerus, praktiškus patarimus.

JOSEPH J. DIRSA
LIETUVIS GRABORIUS
Teikia patarnavimą laidotuvėm ir išrandavoja automobilius vestuvėms ir kitokiems pasivažinėjimams.
GYVENIMO VIETA—
194 Millbury St. Tel. Cedar 4953
3rd floor
OFFICE FUNERAL HOME
212 Millbury St. Worcester, Mass.
Tel. Park 2756

DOLLAR Laundry
Savininkas E. Slavickas
Išskalbia visos savaitės žlugtą kuo gražiausiai, už $1.00. Gerai, švariai išskalbia drabužius ir pristato į namus.
Lietuviška Skalbykla
5 SEYMOUR ST.
Tel. Park 314 Worcester, Mass.

Vienatinis Lietuvis Gydytojas Worcestery
Dr. Juozas Landžius
(SEYMOUR)
51 Providence St., Worcester, Mass.
Ofisas atidarytas:
nuo 2 — 4 popiet; nuo 7—9 vakare
Tel. Park 5873

DR. TESSMER
Dentistas
308 MAIN STREET
Worcester, Mass.
(virš Iver Johnson krautuvės)
Tel. Park 3310

Park 2470 Res. Park 4225-R
Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
Užregistruotas notaras Lietuvos atstovybėje. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoje taip ir Europoje.
390 Main St., Room 931-932.
Worcester, Mass.

JAFFE—TAVORŲ IR MALIAVOS KOMPANIJ.
Parduoda Maliavas, Liakus ir Popier Sienoms. Geležinius Tavorus, Virtuvės Daiktus ir Indus.
67 MILLBURY ST.
Tel. Park 3615

Motiejus A. Čivinska
GERIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavo automobilius įvairiems reikalams prieinamiausią kainą.
Tel. Park 4156
340 Harding St. Worcester, Ma

Geriausios Rušies Audeklų, Papuošimai Langams ir Pilnas Pasirinkimas Verankų.
J. S. Coven
112 Water Street

VIENINTĖLĖ WORCESTERIO LIETUVI LAIVAKORČIŲ IR PINIGŲ SIUNTIM AGENTURA

Parduodam Laivakortes keliaujantiems į Lietuvą ir atgal. Pagelbėsim išgaut Pasus. Vizas, Sugrįžimo Leidimus, Afidevitus ir įvairius kitus dokumentus. Siunčiam pinigus Lietuvon Doleriais arba Litais. Visus viršminėtus reikalus atliks Jums Juzė Leonaitė, viena iš prityrusių lietuvaičių, kuri pati nesenai važinėjo Europoje ir žinp visas kelionės smulkmenas. Gali užtvirtint svarbius dokumentus Notary Public antspau Kam eit pas svetimtaučius, ar po stubas landyt pas bile kokį agentą, k met jus galit kreiptis į tikrą, autorizuotą agenturą—pas saviškius, kur g sit daug geresnį patarnavimą ir savo prigimtoje kalboje. Tel. Park 5 3
AMERIKOS LIETUVIS, 14 Veronon St., WORCESTER, MA

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė Prenumerata S. V. $1.50
In Foreign Countries 2.00
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, eina ketvirtadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. $1.50
Užsieniuose 2.00
Atskiri egzemplioriai .... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

NEPAPRASTOS BYLOS

Vienas iš Trimito rašėjų V. paduoda rimtas pastabas kaslink atsargumo kadir su ištikimiausiais žmonėmis: Jis pradeda —

Pasaulis gyvena didelių bylų sezoną. Amerikoj nutetstas ministeris Fall už tai, kad už kyšį atidavė beveik dovanai žibalo koncesiją. Ispanijoj teisiama buvęs daug kartų ministeris pirmininkas Sauchez Guerra už tai, kad ruošė sukilimą prieš diktatorių Primo de Riverą. Ir pas mus šiemet nepaprastai uždėrėjo didelių bylų. Lietuvos banko byla, pral. Olšausko byla, lašinių skutimo byla. Laukiama dar kitų garsių bylų. Žmonės godžiai gaudo žinias apie tas bylas.

Visur ir visada buvo ir bus nusikaltėlių, kuriuos įstatymai baudžia. Jei pas mus tiek triukšmo dėl šitų bylų, tai todel, kad čia teisiami nepaprasti žmonės.

Praloto Olšausko byla labiausiai atkreipė dėmesio ne tik Lietuvos visuomenės, bet ir užsienio. Mat, negirdėtas niekur atsitikimas, kad toks aukštas dvasininkas, tokiu žiauriu budu nužudytų savo meilužę. O, be to, ir jos sunaus žuvimas liko tamsus, neišaiškintas. Tačiau per daug stebėtis čia nereiktų. Dvasininkai, nors ir pasišventę aukštam pašaukimui, yra tokie pat žmonės, kaip ir visi. Jie turi tokias pat aistras bei silpnybes, kaip ir visi kiti žmonės.

Taigi, iš tikrųjų nėra nieko stebėtino, ir su tikyba jis nereikia rišt, nes vieno asmens neigiamas pasielgimas negali tikėjimo silpnint.

Kita garsi byla — tai lašinių byla,, kuri irgi baigėsi gana liudna: buvę aukšti žmonės, žmonių vadai ir atstovai, nubausti kalėjimu už sukčiavimą. Šitoks bylos užsibaigimas yra liudnas ne tik žmonišku, bet ir valstybišku atžvilgiu. Žmonių vadai, kadaise turėję valstybėje aukštas vietas ir pasitikėjimą, pasirodė esą dideli savanaudžiai. Tiesa, yra pas mus, kaip ir visur, kyšininkų ir sukčių. Bet vis delto mes tvirtai tikim, kad daug daugiau yra teisingų ir dorų žmonių, negu nedorų. Bet reikia nepamiršt, kad ir doras žmogus dažnai pasiduoda aplinkybių pagundai.

Ukininkų sąjungos lašinių skutimą gerai žinojo aukšti valdžios ir kontrolės organai. Ir tie organai nieko nepadarė sukčiavimui kelią užkirst.

Taigi, nieko nuostabaus, kad tokioms aplinkybėms esant galėjo atsirast noras neteisėtai pasipelnyt.

Nusikaltimuose, kaip ir ligose, svarbiau yra profilakcija, negu terapija, svarbiau yra prie ligos neprileist, negu jau atsiradusią ligą gydyt. Užtat reikia visur sustiprint kontrolę bei priežiūrą ir pašalint pačią nusikaltimo galimybę. Juk vargu kas pasakys, kad nuteisti ukininkų sąjungos vadai butų kokie nedori, linkę prie nusikaltimų žmonės. Tačiau, kadangi jie matė, jog galima pasipelnyt toms įstaigoms, kurios labiausiai buvo suinteresuotos sutarties sąlygų įvykdymu, leidžiant tai pas juos ir atsirado noras pasipelnyt. Jei tos įstaigos butų užprotestavusios, tai greičiausiai šito nusikaltimo butų nebuvę.

Taigi, reikia nusikaltėlius baust, bet dar labiau reikia žiurėt, kad nesusidarytų palankios nusikaltimams aplinkybės. Reikia stengtis prie nusikaltimų neprileist.

Aplinkybės kartais sugundo ir dorą žmogų. Kaip Olšausko byla, taip ir lašinių byla yra ne tų aplinkybių nebutų, tai nebutų ir pačių bylų...

Panašios bylos yra liudnas reiškinys. Jos labai kenkia musų tautai ir viduje ir užsieny. Tikras Lietuvos patriotas del jų nedžiugaus ir nedarys iš jų dalyko savo smalsumui patenkint.

Šitos bylos teprimena visiems, kad teisingumas budi ir jo ranka netikėtai sučiumpa nusikaltusį.

Mažosios Lietuvos Studentija

Praėjus visai metų eilei po Klaipėdos krašto atvadavimo, verta pažiurėt, kokią pažangą padarė per tą laiką to krašto lietuvių jaunimas mokslo atžvilgiu.

Tiesa, mokslą įsigyt, tai ne dirvą apart, čia reikalinga laiko bei pasišventimo. Per kelis metus mažai ką galima pradėt ar pabaigt, bet viagi jau pradžia padaryta. Pereitais metais jau baigė lietuvių gimnaziją Klaipėdoje keli to krašto žmonės ir galės stot į aukštąją mokyklą. Jau ir universitetą lankančių skaičius didokas. Lietuvos universitete studijavo 1928/29 m. 12 Klaipėdos krašto žmonių. Be to dar yra keleta Vokietijoje bei kitur užsieniuose. Keleta ir minėtų studentų jau baigė ir dar greitu laiku baigs universitetą.

Čia neskaitomi lietuviai iš laikų pirm didžiojo karo, bet tik jaunoji karta atgimusios Lietuvos. Dabartinių studentų tarpe yra filozofijos, teisių, ekonomijos bei teologijos studentų ir greitu laiku kraštas susilauks savo žmonių inteligentų, kurie rupinsis ir savo brolių lietuvių reikalais bei gins jų interesus.

Dabar lietuviams beveik visur tenka svetimomis iegomis naudotis.

Pažiurėkime, kaip atrodė visas reikalas 3 metai atgal. Tuomet Lietuvos universitete buvo tiktai trys klaipėdiškiai, o kituose užsienių universitetuose irgi nebuvo jų daugiau. Prieš 2 metu jau padidėjo Kaune studentų skaičius ant 8 ir 1928 ir 29 metais jau buvo 12. Tikimasi, kad šiais metais dar žymiau padidės studentų skaičius, nes dabar Lietuvos universitetas pertvarkomas taip, kad visuose fakultetuose bus galima Klaipėdos krašto reikalavimus patenkint.

Pirmiau buvo visokių kliučių, kurios trukdė Klaipėdos jauniesiems Kaune studijuot. Daug paskaitų buvo skaitoma rusų kalba, kuri klaipėdiškiams nesuprantama ir gimnazijose nemokinama. Dabar jau beveik visos paskaitos skaitomos lietuvių kalba. Norint galima klausyt paskaitą vokiečių, prancuzų, anglų bei kitomis kalbomis. Taipogi universiteto senatas bei švietimo ministerija pabojo klaipėdišių prašymų ir kaikuriuose fakultetuose, pavyzdin, teisių bei teologijos, papildomas kursas reikalingais dalykais. — "L. K."

ĮSPUDŽIAI IŠ EKSKURSIJOS LIETUVON

Rašo P. Bukšnaitis

Nors ir geriausiai žmogus gyventų svetimoje šalyje, vienok užmiršt savo gimtiną šalį niekuomet neįstengtų. Ir juo geriau žmogus svetur gyvena, juo daugiau prasisiekęs yra, tuo dažniau mini tą šalelę, kurioje gimė — augo, kurioje gal ir sunkų skurdą kentė; dažnai vaizduoja mintyse tas vietas, kuriose mažas bėginėjo — žaidė, tuos žmones, su kuriais draugavo, tuos laikus, miškus ir upelius, prie kurių taip pripratęs buvo.

Nedyvai tad, kad žmogus pajutęs, jog kišenius jokio protesto nekels, palieka savo užsiėmimą, biznį, o net ir šeimą, ir lekia — skrenda, lyg paukštelis pavasary, aplankyt savo gimtinos šalelės.

Lietuvio noras apsilankyt savo gimtinėje dar padidėja, todel, kad jis tikisi pamatyt savo buvusią šalį jau visiškai kitokią, negu kad yra palikęs: ji dabar laisva, nepriklausoma, maskolių nekankinama; apie ją Amerikoje labai daug blogo ir gero kalbama ir rašoma. Todel ir įdomu savo akimis ją pamatyt, pačiam įsitikint, kaip ten tikrenybėje viskas yra.

Kelionės sunkumai žmonių dabar nebaugina ,nes tų sunkumų jau ir nėra. Šių laikų greitieji didlaiviai, gabendami po tris tukstančius žmonių vienu kartu, nuveža keleivius iš Amerikos į Europą penkių ar šešių dienų laiku. Tokiuose laivuose ir trečiosios klasės keleiviai gauna visokius patogumus, švarias atskiruose kambariuose lovas, maudynes ir visa, kas kelionėje tik reikalinga. Ypač malonus ir patogus keliavimas organizuotose grupėse, ekskursijose.

Pastaraisiais metais ekskursijų Lietuvon daroma gana daug. Vienok įdomiausia ekskursija įvyko liepos pradžioje, — tai Amerikos Lietuvių Susivienijimo oficialė ekskursija. Jau pats tos ekskursijos prirengimas sukėlė musų visuomenėje nepaprasto bruzdėjimo. Čia, kaip ir kiekviename viešame reikale, vieni stojo už ekskursiją, kiti — prieš. Rezultatas — ekskursija susidarė ne taip skaitlinga, kaip privalė but, bet anoje dalyvavo vien Susivienijimo smetona, jo tyriausieji nariai.

Nedyvai tad, kad tasai suvirš devyniasdešimt asmenų burys buvo labai linksmas. Oras pasitaikė kuo gražiausis, o laivas AQUITANIA, Cunard Linijos plaukiojantis palocius, be supimo nuvežė keleivius į Europą šešių dienų laiku.

Kaip gaila, kad Lietuva neturi taip didelių portų, į kuriuos galėtų įplaukt tokie dideli laivai, kaip AQUITANIA, BERENGARIA ar MAURETANIA! Žmogus nė nejaustum, kaip atsiduri Lietuvoje.

Vienok ir šiuo laiku keleiviai nė nejuto, kaip atsidurė Londone. O pamatyt Londoną tikrai verta, ypač kuomet, nieko ekstra nekainuoja. Mat Londone reikia sėst į kitą laivą, tad Cunard kompanija duoda keleiviams dovanai nakvynę ir valgį, kol laivas iš Londono į Klaipėdą išplaukia, Dar ir po miestą dovanai pavėžina busuose.

Tik šiuo kartu Susivienijimo ekskursijai nakvot Londone neteko. Mat laivas "Baltara", kuris buvo dar prieš Naujus Metus užsakytas ekskursiją iš Londono vežt, — pavasary labai nesmagiai nuskendo: užkliuvo ties Gdansku už povandeninių akmenų, ir bangos sudaužė jį į skivytus. Net ir keleivių bagažai nukeliavo pas žuvis, Todel atvykusiai Susivienijimo ekskursijai tapo nusamdytas neperdidelis laivas "Baltriger" išplaukiant tą pat dieną. Jis apsiėmė vežt tik vienus lietuvius stačiai į Klaipėdą, kuomet kiti laivai tuo keliu nori paimt ir lenkus, važiuojančius į Gdanską. O siųst lietuvius viename su lenkais laivė, kompanija vengia nuo to laiko, kai tuo keliu įvyko rimtų muštynių, kurias, tiesa, lietuviai laimėjo, bet kurių pasikartojimas yra nepageidaujamas.

Pasivėžinė busuose po Landoną Susivienijimo ekskursininkai nedėlvakary išvažiavo "baltrigeriu" į Klaipėdą. Trijų dienų kelionė mažesniuoju laivu pasirodė taipgi begalo įdomi. Čia jurės pilnos įvairių laivų ir laivelių, nuolat matosi krantai, o naktimis švyturiai,, viena diena praeina plaukianti Kiel kanalu tarp gražiausių Vokietijos laukų. Esant geram orui nėra vargo keliaut ir šiais laivais. Tiesa, paskutinį pavakarį, netolimai Klaipėdos, buvo prasidėjęs supimas, bet keleiviai buvo taip "įsisiubavę," kad to nė nejuto. Tik lietuviškų kareivių orkestra juos pabudino anksti rytą, liepos 18 d., ir jie pamatė, kad laivas jau stovi Klaipėdos prieplaukoje.

Čia prasidėjo visokios ceremonijos. Bagažo peržiurėjimas tik paviršutinis: į vienų valyzas neva pažiurėta, į kitų visiškai ne. Važiuojantiems iš Klaipėdos toliau, čia pat tapo įteikti gelžkelio bilietai ir reikalingi patarimai. Lietuvos Šauliai, pasirėdę kariškais rubais, mandagiai ir gražiai kiekvienam patarnavo, nieko už tą nereikalaudami. Visi ekskursininkai tapo pakviesti į lietuvišką viešbutį (hotelį) "Viktorija," kur Šaulių organizacija pavaišino skaniais užkandžiais ir alumi. Tapo pasakyta patriotingų ir malonių kalbų, kurios išspaudė ne vienam linksmybės ašarų.

Ir tikrai reikia vekt iš džiaugsmo, ypač tiems, kurie išvažiavo iš Lietuvos dar prieš karą, kuomet Lietuva dar buvo maskolių valdoma. Dabar anoje jau viskas lietuviška. Atvažiuojančius pasitinka lituviški gubernatoriai, lietuviški generolai, lietuviški oficieriai, kareiviai ir policininkai. Čia jau pamatome, kad ir mes esame lygus kitoms tautoms, kad turime savo laisvą nepriklausomą valstybę. Malonu ir linksma.

Vadinasi, mes jau Lietuvoje! Visą dieną dairomės po Klaipėdą. Gražu. Miestas švarus, daug didelių krautuvių, visokie įtaisymai: elektra, gasas, elektros gatvekariai, automobiliai ir t.t. pajuris su maudynėmis kuo puikiausis. O pasivaišinimų — tai kiek tik norima: Lietuvos valdžia dar neįsivyravo iki to laipsnio, kad piltų nuodus į alkoholį, ir šaudytų savo piliečius, nužvelgtus turint degtinės. Čia ne Amerika, tik Lietuva!

3:45 išvažiuojame iš Klaipėdos į Kauną. Traukinys labai įdomus, ypač tiems, kurie mėgsta poetišką įvairumą. Vagonai visokio didumo ir visokių spalvų. Lokomotyvas su labai navatnu balsu ir aukštu kaminu. Na, važiavimas trečioje klasėje gal ir nelabai patogus, nes suolai lentiniai, kieti. Užtai antroje klasėje, jau gauni minkštus suolus. O jei turi pinigų atliekamų 22 litu (apie du doleriu su kvoteriu), tai gauni miegomąją vietą Internacionaliniame vagone. Čia jau tikrai smagus važiavimas: kambarėlis dviem keleiviam su švariomis lovomis. Atidavęs konduktoriui bilietą, gali duris užsirakint ir miegot iki Kauno, niekieno nekliudomas. Reguliaris bilietas iš Klaipėdos į Kauną antroj klasėje 38 litai 20 ct., arba musų pinigais $3.82.

Važiuojame per Bajorus, Kretingą, Darbėnus, Skuodą Priekulę, Elkuzemę, Vainode, Latvijoje), Mažeikius, Viekšnius, Papilę, Kuršėnus, Šiaulius, Radviliškį, Baisogalą, Kedainius ir Jonavą. Iš traukinio matome, jei tik žiurime, puikiai apdirbtų laukų, gražių javų, didelių ukių, bei vargingų bakužių. Geležinkelio stotys didelės, gražios, elektra apšviestos. Gražu ir įdomu!

(Daugiau bus)

ŽENGIANT PRIE MOKSLO

KAIP GALIMA NUSPRĘST ŽVAIGŽDŽIŲ TOLUMĄ?

Imant netolimas žvaigždes mieruojame kiek rodosi kad žvaigždė juda danguje, kuomet žemė eina nuo vieno šono į kitą savo metinėje keloinėje aplink saulę. Geometriškai, tas mums duoda kertę gale ilgo ir siauro trikerčio, kurio pamato linija yra žemės orbito ilgumas. Kada mes surandame pamatinę liniją ar kertę, geometrija duoda mums trikerčio ilgumą ir tas buna žvaigždės tolumas. Kaikurios žvaigždės pertoli ir negalima jas taip mieruot. Tokioms žvaigždėms vartojama žvaigždės spalva ar vieną iš daugybės kitų priemonių, kad nuspręst žvaigždės tikrą šviesumą. Palyginant šį tikrą šviesumą su matomu šviesumu galima apskaitliuot kiek tolumo ji randasi, lygiai kaip sprendžia žmogaus tolumą nuo žibintuvo naktyje per tėmijimą kaip silpnai atrodo.

KAIP SPEKTROSKOPAS PADARYTAS?

Papraščiausios rušies spektroskopas yra tiktai trijų pusių stiklo šmotas vadinamas prizma. Prizma suskaldo baltą šviesą į septynių svarbiausių spalvų ruožą, panašų į dermės juostą. Šis ruožas vadinamas spektra (prizmos atmušami ir paskirstomi dažuoti šviesos spinduliai. Tie įvairus chemikališki elementai, kurie randasi žerėjančioje žvaigždėje gali but pažinti per labai silpną šviesą ar tamsios linijos skersai spektrą, kiekvienas tam tikroje vietoje, kuri yra visuomet ta pati tam elementui.

KODEL ŽVAIGŽDŽIŲ SPALVOS SKIRTINGOS?

Daugiausia užtai, kad kaikurios karštesnės už kitas. Karščiausiose žvaigždėse randasi kaikurie gesiniai chemikališki elementai, kurie žiba su didele balta šviesa. Šviesos, kurios yra truputį mažiau karštesnės, žiba su gelsva šviesa ir iš visų vėsiausios žvaigždės žiba su rausva šviesa.

KAIP KARŠTOS YRA ŽVAIGŽDES?

Karščiausios žvaigždės, skaisčios baltos žvaigždės, gali turėt 50,000 F. laipsnių karščio, jų paviršiuose. Žvaigždžių vidurinės dalys daug karštesnės negu tiek. Manoma, kad kaikurios turi karščio iki trisdešimt ar keturiasdešimt milijonų F. laipsnių.

KURI YRA ŽINOMA KAIPO DIDŽIAUSIA ŽVAIGŽDĖ.

Žvaigždė vadinama Antares Scorpiono žvaigždyne gal but didžiausia ir tikimasi, kad turi 400,000,000 mylių aplink. Kai kurie astronomai netiki viršminėtam faktui, bet nė vienas neabejoja Betelgeuse žvaigždės Orion žvaigždyne didumą, kuris yra veik tiek dydžio. Belgeuse turi apie 215,000,000 mylių aplink. Abi žvaigždės yra labai skysto geso žerėjanti debesys, daug lengvesni negu oras.

KIEK ŽVAIGŽDŽIŲ GALIMA MATYT?

Bile vienam laike ir vietoje galima matyt du ar tris tukstančius. Iš viso per pasaulį matyt apie 6,000 žvaigždžių.

KAIP ŽINOME, KAD YRA ŽVAIGŽDŽIŲ MILIJONAI, NORS JŲ VISAI NEMATĖME?

Per fotografijų traukimą. Jeigu fotografiška lentutė yra padėta prie teleskopo fokuso ir buna išdėta kelias valandas, ji suras labai daug silpnai žibančių žvaigždžių, kurias akys negali visiškai matyt nors ir per teleskopą. Dabartiniame laike visas žinomas žvaigždžių skaitlius yra du bilijonai.

KODEL SAKOMA, KAD VISOS ŽVAIGŽDĖS NESTOVI?

Daug iš jųjų turi judėjimus, kuriuos galima mieruot palyginus, kur jos stovi dabar danguje su vieta, kurioje buvo kelius metus atgal. Per spektroskopą matoma kaip kitos žvaigždės eina žemės link arba toliau nuo pasaulio, ką galima sužinot pagal šviesos ypatybės pakeitimą. Studijuojant visas žvaigždes, kokias tik galima, randama, kad visos žvaigždės nestovi ant vietos. Žvaigždės taip toli nuo žemės, kad veikiai negalima matyt šį judėjimą.

KODEL YRA DAUGIAUSIAI ŽVAIGŽDŽIŲ "PAUKŠČIŲ KELYJE?"

Spėjama, kad iš viso apie du bilijonu žvaigždžių, kurias galima matyt teleskope, priklauso prie didelės grupės ar debesio turinčio laikrodėlio pavidalą. Mes esame arti šio debesio centro. Tai kaip pažvelgiam iš lauko į laikrodėlio kraštą, žiurime per didesnį žvaigždėto debesio tankumą ir matome daugiau žvaigždžių negu kad akis nukreiptumem į laikrodėlio veidą ar užpakalį. "Paukščių Kelias" yra tiktai laikrodėlio krašto linkmė; kur žvaigždėtas debesis tęsiasi toliau į erdvę ir rodo daugiau žvaigždžių jei pažvelgtumem į tą linkmę.

KAS YRA TAŠKUOTOS MIGLOS?

Teleskopas rodo, kad kaikurios miglos yra žvaigždėti debesys labai toli nuo žemės. Kitos sudėtos iš baltai karštų žerėjančių gesų. Dauguma iš jųjų turi du gesu, gerai žinomu ant žemės, hydrogeno ir heliumo. Kaikurios miglos turi spirališką pavidalą ir rasta, kad jos esančios žvaigždžių debesys ne geso debesys. Astronomai dar tikrai nežino kaip taškuotos miglos susidarė ir kaip jie sujungti prie žemės istorijos.

KODEL ŽVAIGŽDĖS ATRODO SMAILIOS, NORS JOS TIKRAI APVALIOS?

Tai tiktai taip atrodo. Žvaigždės yra taip toli, kad matome jas tiktai kaipo šviesos galus; ne kaipo apvalias ar kokį kitokį aiškų pavidalą. Šis smailumo apsireiškimas yra tik musų akie klaida. Pamatysi beveik panašią išvaizdą, jei žiurėsi į gatvės žiburį per vielinį sietą. Atrodo, kad žiburys turi ilgus šviesos galus išeinančius iš jo.

AR GALIMA ĮSPĖT ATEITĮ ŽIURINT Į ŽVAIGŽDES?

Aišku, kad negalima. Mokslo žmonės netiki, kad galima ir niekas ikišoliai negalėjo parodyt kitaip.

UŽPUOLIMAS

ANT RUSŲ, TUTORIŲ IR LIETUVIŲ

Mirdamas Vladimieras 1015 m. padalino savo žemę ant dalių. Kiekvienas jo sunus gavo didelį plotą žemės ir kiekvienas sunus jo ant tos žemės buvo kunigaikščiu. Tokiu budu jau tada Rusija susiskaldė į dalis. Kiekvienas kunigaikštis norėjo turėt žemės daugiau, tai jis kariavo su savo kaimynu, kad atimt jo žemę. Del to Rusijoje prasidėjo begaliniai karai, kurie tęsėsi šimtmečiais.

1224 metais per Kaukazą užpuolė rusus tutoriai. Tutoriai ties upe Kalka gerai apmušė rusus ir vėl kur tai prapuolė. Tik už 13 metų 1237 m. vėl jie atsidangino per Volgą ir Uralą ir užpuolė Rusiją. Tutoriai žmonių turtą paimdavo sau, o žmones paimdavo į nelaisvę, arba išžudydavo, o miestus ir kaimus sudegindavo, tai kur jie tik per eidavo, tai palikdavo tik tyrus.

Greitu laiku jie užkariavo visą Rusiją ir per Lenkiją užpuolė Vakarų Europą, bet Vengrijoje buvo sumušti, tai grįžo atgal 1248 m. tutoriai užpuolė ir Lietuvą. Tada Lietuvos kunigaikštis Erdvila juos sumušė ties upe, Pripete ir išgelbėjo Europą nuo gaujos plėšikų.

Tutoriai pamatę, kad Europoje yra už juos galingesnių žmonių, tai jie sugrįžo prie Kaspijos marių ir čia apsigyveno, o Rusija kaipo pamušta šalis, turėjo per 250 metų duot tutoriams duoklę. Paskiau ir tutorių valstybė susiskaldė į 3 dalis: ties Kaspija, vadinosi Auksinė Orda; ties miestu Kazanium, vadinosi Kazaniaus Orda, o katra gyveno Kryme, vadinosi Krymo Orda. Paskiau už valdžią ir tutoriai pradėjo tarpe savęs kariaut. Jų karais pradėjo naudotis lietuviai. Lietuvos kunigaikščiai pavergtas žemes rusų pradėjo prisisavint sau. Gediminas beveik nuo dabartinio Petrapilio iki Juodųjų jurų buvo užėmęs plotus Rusijos, net Rumuniją tais laikais valdė lietuviai, o paskiau Gedimino ainiai praplatino lietuvos sienas dar toliau.

Prie Vytauto Lietuvos siena buvo tik 60 kilometrų nuo Maskvos, o pats Vytautas buvo galingiausias valdovas Europos, Jis buvo teisėjas tutorių: vienus karalius tutorių pavarydavo, o prielankius jam ant sosto pasodydavo. Ant galo, tais laikais jau ir Rusija pradėjo sustiprėt, 1480 m. kada buvo Maskvos kunigaikščiu Jonas III, tai jis jau galutinai nusikratė jungą tutorių, o jo anukas kunigaikštis Maskvos, Janas IV jau 2 valstybes tutorių — Astrachaniaus ir Kazaniaus prijungė prie Rusijos. Liko tik Krymo valstybė neprijungta. O kada 1386 m. susivienijo Lietuva su Lenkija, tai pradėjo rusus, kurie prigulėjo Lietuvai, spaust, verst rusų stačiatikius į katalikų tikėjimą, tai iš to kilo nesuskaityti karai tarpe rusų ir lenkų. Kaip rusus valdė lietuviai, tai rusai jų valdžia buvo patenkinti. Visus karus lenkų su rusais Lietuva turėjo nešt ant savo pečių ir savo lešomis. Apie į 400 metų rusai atėmė iš lenkų visas žemes, kurias buvo užkariavę nuo rusų lietuviai. Ant galo prie rusų carienės Katrės II Lenkija buvo dalinama 3 kartus tarpe rusų, austrų ir prusų 1772 m. 1792 ir 1794 m. ir perstojo but Lenkija kaipo savystovė valstybė.

Jurgis Vencius.

Nebus Daugiau
UŽKIETĖJIMO
DUJŲ SKILVYJE, ŠIRDIES PIKTUMO
Greitą Pagelbą Naudojant
Pepsinic Seltzer
Rašyk
PEPSINIC SELTZER CO.
Worcester, Mass.
GAUSI SAMPELĮ DYKAI

VIETOS ŽINIOS

ŽINIA! WORCESTERIO LIETUVIŲ. Buvo laikai, kuomet Worcesterio lietuviai buvo netekę savo laikraščio. Tuo momentu jie apgailestavo Amerikos Lietuvio ir teiravosi ar negalima kas nor padaryt, kad Worcesterio lietuviai vėl galėtų įsigyt savo laikraštį, kadangi tarpe tokios didelės 10,000 lietuvių skaitlinės butinai reikalingas ir laikraštis, kuris jų — tų Worcestero lietuvių bei draugijų veikimą aprašytų, patartų ir taikytų bendrai tarpe savęs veikt ir vienas kitą atjaust. Taip manė pirma, taip mano ir dabar, tie kurie jaučiasi lietuviais ir kurie nori, kad lietuvių tauta, lietuvių kalba, lietuvių spauda bujotų ne tik vien Lietuvoje, bet ir išeivijoj.

Laikui bėgant atsirado žmonės, kurie tą Worcesterio lietuvių balsą išgirdo ir padėjo pastangų del atnaujinimo Amerikos Lietuvio, tik jau ne su sena, bet su nauja vilčia, su naujomis paiegomis, siekimui didesnio burio skaitytojų. Nuo pradžios Amerikos Lietuvis išeidinėjo kas dvi savaiti, dabar pradėjo eit kas saviatė, ir rodos kad jau dabar bus galima patenkint ne tik vietos lietuvių reikalus, bet ir abelna Amerikos lietuvių reikalus.

Vienok Amerikos Lietuvio leidėjai mano, kad tas lietuvių kulturos ir apšvietos darbas ne bus galima tinkamai atlikt be nuoširdumo ir paramos lietuvių visuomenės. Reiškia, kiekvienas lietuvis, kiekviena lietuvių įstaiga turi prisidėt į bendrą Amerikos Lietuvio išleidimo darbą, tai yra: užsiprenumeruot sau, savo pažįstamiems čia ir Lietuvoje; gaut naujų skaitytojų; užsiimt pavienių numerių pardavinėjimu, gaut garsinimų ir pašalinių spaudos darbų. Rašyt korespondencijas, teikt žinias, straipsnius ir abelnai lengvo turinio vaizdelių bei humuros. Amerikos Lietuvis yra bešališkas laikraštis ir visuomet pasistengs ir bešališkai patarnaut draugijiniuose reikaluose. Amerikos Lietuvio Leidėjai mano, kad teisybė ir teisingumas turi but pirmoj vietoj, o jau tąsyk bus ir sandara.

NEPAPRASTAS "MINSTREL SHOW (juokdarių vakaras) įvyks trečiadienio vakarą, lapkričio 27tą dieną, prieš Padėkavonės dieną, Šv. Kazimiero svetainėje. Tas pats muzikališkas programas atsikartos Padėkavonės dienoje po-piet vaikam. Muzikališkas vakaras bus pilnas linksmų juokų ir įvairių dainų. Programe dalyvaus įžymus daininkai: Juozas Ginkus, solo; Franciška ir Alice Daučiuniutės, duetą; Mag. Lekeckiutė, solo; ir Ona Adomavičiutė, solo. Juozas Alavošius pagrajis įvairiais instrumentais. Talentuotos šokikės, Darata Tamkiutė, Virginija Sutkiutė, p-lė Charron ir Gujauskiutės taipgi dalyvaus programe. Vakaro juokdariai bus J. Grinevičius, J. Jankauskas, Al. Ginkus, K. Jogminas, J. Banys ir A. Okleiteris. Juokdarių vakaro vedėju išrinks K. Zinkų. Šv. Kazimiero parapijos choras išpildys svarbią programo dalį. Dar tokio įdomaus ir įvairaus juokdarių ir muzikališko vakaro neįvyko ikšioliai. Reikia atsimint, kad tai paskutinis vakaras prieš adventus. Tai nepraleiskite šio vakaro, bet skaitlingai atsilankykite. K-tas

RUTVILĖ — Žemaitijos Mergelė, istoriška tragedija, bus sulošta ketvirtadienio ir šeštadienio vakaruose, lapkričio 28- ir 30 dieną. Pirmas vaidinimas įvyks Padėkavonės dienos vakarą. S.L.A. 57-ta kuopa surengė šį teatrą ir paėmė Lietuvių Svetainę 29 Endicott gatvės, jo suvaidinimui. Šis teatras yra apie istorišką Lietuvą, tuose laikuose, kuomet ji buvo galinga ir jos žemės siekė nuo Baltijos iki Juodųjų jurų. Rutvilės perstatytojai, su pritaikytais tų laikų kostiumais, naturališkai atvaizdins musų bočių karžygiškumą. Rutvilės rašytojas, V. Nagornoskis, yra žymus lietuvių rašytojas, kurio veikalai visuomet palieka nepaprastą įspudį. Kaip Worcesterio, taip ir apielinkės lietuviai turėt įsitėmyt dienas, kad kitai savaitei atėjus kada šis veikalas bus suloštas, nereikėtų visur klausinėt..

Taigi nepamirškite suvaidinimo vakarus, įsigykite iš kalno bilietus, ir ateikite su savo draugais. **Komitetas.**

DIDELI FERAI arba Kermošius prasidės lapkričio 28-tą dieną, 1 valandą po pietų ir tęsis iki lapkričio 30-tos dienos naktį. Aušros Vartų parapijos lietuviai jau baigia viską surengt. Suaukavo puikiausius daiktus išlaimėjimams. Visos draugiojs smarkiai dirba ir jau išrinko savo darbininkus: Aušros Vartų dr. 20 darbininkų; L.D.S. 108 kuopa 12; Šv. Šeimynėlės 10; Choras 15; L. Vyčių 116 kp. 15. Ferams surengimui sekančioji komisija yra išrinkta: J. Pagaga, P. Kosulis, M. Niedzeveckas, J. Totula, M. Ivokaitis, P. Liberis, K. Barkus, J. Pinkus, K. Kudirka, A. Džiaugys, J. Astukevičiųs, M. Malevičius ir J. Anusevičius. Taigi Worcesterio ir apielinkės lietuviai atsilankykite, nes turėsite progų laimėt puikių dovanų. **Komisija.**

JONO C. MAHONEY'S, kandidaturai į miesto majorus gauta $800 iš rinkimų komiteto, o išleista 801.20, sulyg apskaitliavimo miesto klerkos Midgley. Abelnos išlaidos įskaitant $270 už radio; $300 už skelbimus ir $231 už spaudą.

PRANAS TAUZA, keturiasdešimt metų lietuvis, dabar kalėjime Wilkes—Barre, Pa. už du nužudymus, gali but tas pats, kuris apleido savo šeimyną ir vaikus Worcestery. Iš Wilkes-Barre, kur Tauzos byla nagrinėjama praneša policija, kad mažai žino apie Tauzos praeitį. Tiktai žino, kad jisai 1925 metuose apleido savo žmoną Petronę ir išvyko į Hartford, Conn. paskui į Pennsylvaniją. Worcesterio miestas ir lietuvių Labdarybės draugija nuo to laiko suteikdavo pagelbą moteriškei ir vaikams.

Nuo pat pradžių kada ieškojo Tauzos gauta žinių, kad jisai išvažiavo iš Hartfordo į Pennsylvaniją, pakeitė savo vardą ir antrą kartą apsivedė. Neseniai Tauzienė gavo laišką iš Pennsylvanijos, kuriame rašyta, kad Tauza areštuotas ir gali gaut "elektrinę kedę." Kito žmogaus giminės iš Pennsylvanijos atrašė į Worcesterį ir pranešė, kad Tauza gali but apkaltintas už žmogžudystę. Pirmiausia jo teismas įvyks už nužudymą Tomo Krokoskio, Luzerno policijos vyriausybės padėjėjo, rugsėjo 24-tą dieną. Po tam jisai turės atsakyt už kitą žmogžudystę, papildytą metą atgal. Jisai pats prisipažino, kad peršovė Abraham Kaufer, pramoninką, iš Plains, Pa. Kazys Milašauskas, Tauzos draugas, sakė, kad Tauza jam prisipažino užmušęs Krokoskį.

APSIVEDĖ ketvirtadienio rytą Marė Sčiukiutė nuo 13 Mott gatvės ir Andrius Juodsnukis nuo 172 Vernon gatvės. Vestuvių ceremonijos įvyko devintą valandą ryto, Šv. Kazimiero bažnyčioje. Marė Karsokiutė buvo pamergė ir Jonas Sčiuka pabrolis. Po ceremonijų įvyko didelis pokylis M. Sčiukų namuose. Jaunavedžiai išvyko į New Yorką ir, kuomet sugrįš apsigyvens prie 13 Mott gatvės.

MIRĖ IEVA KRAIPAVIČIUTĖ-Bobinienė ketvirtadienio rytą po kelių dienų nesveikatos, pas savo seserį Margarietą Pronskaitienę, 31 Providence gatvės. Jieva Bobinienė buvo labai gerai žinoma tarp lietuvių, nes suvirš dvidešimt metų laikė darbų išdavimo agenturą ir pagelbėjo lietuviams surast darbus. Dvidešimt du metai atgal atidarė mažą agenturą prie Millbury gatvės ir jai taip gerai sekėsi, kad už trijų metų atidarė didesnę viestą mieste prie Main g. Jieva Bobinienė turėjo 48 metus ir gimė Worcestery. Josios motina Ona Kraipavičienė mirė penkios savaitės atgal. Palieka seseris M. Pronskaitienę, Oną Krapkaitienę, Anelę Tamkienę; ir brolį Joną Kraipavičių. Laidotuvės įvyks šeštadienio rytą iš jos sesers A. Tamkienės namų, 42 Providence gatvės su bažnytinėmis apeigomis Šv. Kazimiero bažnyčioje, 9:30 val. Bus palaidota Šv. Jono kapinėse.

LAIDOTUVĖS Motiejaus Kazlausko šešešdešimt vienų m., nuo 7 Esther gatvės įvyko ketvirtadienio rytą. Paliko tik gimines, brolio vaikus, Anielę Lukoševičienę, Vladą ir Motiejų Kazlauskus. Po gedulingų bažnytinių apeigų Aušros Vartų bažnyčioje, tapo palaidotas Notre Dame kapinėse. Motiejus Čivinskas, graborius, sutvarkė laidotuves.

ŽEMĖS DREBĖJIMAS nepadarė jokių nuostolių Worcesterio miestui. Žemės drebėjimas įvyko apie ketvirtą valandą po pietų pirmadienį nuo New York ir Rhode Island iki Newfoundland palei Atlantiko pajūrį. Nors šiame mieste ir apielinkės miesteliuose, kaikurie murai sudrebėjo, žiburiai susvyravo arba indai subraškėjo, vienok jokių nuostolių nepranešta. Kaikurie žmonės jautė sutrenkimą vienok manė, kad drebėjimus padarė pravažiuojantieji sunkų trokai, taip čia lengvas buvo drebėjimas. Šiame meiste nė vieno stiklo nesumušta ir labai mažai žmonių suprato, kad sutrenkimas, kurį jautė apie ketvirtą valandą po pietų, buvo tai žemės drebėjimas.

MOTERIMS

ŽUVIES "CHOWDER"

Laikas nuo laiko šeimininkei nusibosta gamint valgius ir todel sekantis žuvies "chowder," kaip tik skanus pietus ir yra lengva padaryt.

Reikia vartot — 1½ svaro žuvies (šviežios arba sudytos arba iš blekės). 9 bulves, nuluptas ir supiaustytas mažais šmoteliais. 1 svoguną, supiaustytą. 2 puoduku morkų, supiaustytų mažais šmoteliais. 1/4 svaro sudytos kiaulienos. 3 puodukai pieno. Pipirų. 3 šaukštus miltų.

Supiaustyk sudytą kiaulieną mažais šmoteliais skauradoj, kepk su supiaustytu svogunų penkioms minutoms. Įdėk apkeptą kiaulieną ir svoguną, morkas, bulves į puodą ir apipilk verdančiu vandeniu. Visos daržovės turi but supiaustytos mažais šmoteliais. Virink pakol visos daržovės yra minkštos. Gerai išmaišyk tris šaukštus miltų į pusę puoduko šviežio šatlo pieno, įdėk į puodą ir maišyk povaliai pakol sutirštėja. Pridėk liekamą pieną ir žuvį, kuri mažais šmoteliais supiaustyta be kiaulukų. Virink pakol žuvis yra minkšta, paprastai apie dešimt minutų. Jeigu nenori vartot kiauliena, vartok šaukštą kito riebumo. Vieton šviežios žuvies galima vartot sudytą treską, arba kokią rukytą žuvį arba net bile kokios mėsos, arba ir vištos. Taipgi su daržovėm, galima vartot kokią kitą apart morkų. Jeigu sudyta žuvis vartojama reikia pamirkyt pirmiau.

ŽALI PIPIRAI KORNAIS PRIKIMŠTI

Reikia vartot sekančius — 6 žalius pipirus. 2 1/4 puoduko šviežių arba iš blekutės kornų. ½ smulkiai sukapoto svoguno. 1½ puoduko sukapotos mėsos (smulkiai). 1½ puoduko duonos trupinėlių. ½ šaukštuko druskos. Biskį pipirų.

Nupiauk pipirų viršus ir išimk sėklas ir įdėk į erdantį vandenį ir per dvi minutes pavirink. Išimk iš vandens, nusunk ir įdėk į "casserole." Prikimšk pipirus su kornais, svogunų. mėsą, duonos trupiniais, druską ir pipirais paskonyk ir kepk pečiuje.

Vieton kornų galima vartot ryžius su tomėtėmis, ir vieton duonos trupinių galima vartot makaronus.

GREITAI PAGAMINTA DARŽOVIŲ SRIUBA

Vėliausi tyrinėjimai rodo, kad paprastas daržoves nereikia ilgai virint ir vartot mažai vandens. Jeigu daržovės šmotelius supiaustytos tuo greičiau ir geriau išvirs.

Ypatingai vaikams patiks sekanti sriuba. Vartok—½ puoduko žalių morkų. ½ puoduko žalių svogunų. 3/4 puoduko žalių salierų. ½ puoduko žalių ropių. 1 puoduką bulvių — viską supiaustyt į mažus šmotelius. 1 šaukštuką sukapoto žalio pipiro. 1 kvortą karšto vandens. 1½ šaukštuką druskos. Pipirų paskonyt. ½ puoduko tomėčių sunkos. 3 šaukštus sviesto.

Įdėk sviestą į puodą, kuomet sutirps įdėk visas daržoves apart bulvių ir kepk per dešimt minutų. Įpilk karštą vandenį į puodą, įdėk bulves ir virink dvidešmt minučių, po tam įdėk tomėčių sunkų ir virink dar dešimt minučių.

Užrašyk Amerikos Lietuvį savo giminaičiui į Lietuvą, jis jusų nepamirš niekad. Kaina $2. m.

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

KUR BUVAU . . . . . .

Vienuolyne aš buvau
Laimės paieškoti.
—Ar čia laimę galiu rast,—
Aš noriu žinoti?
Viens vienuolis į mane
Tyliai pažiurėjo
Ir, pamąstęs kiek ilgiau,
Meiliai prakalbėjo:
—Veltui laimės atėjai
Čionai tu ieškoti:
Ji danguje tik yra,
Už ją reik kovoti.
Čia gali tik prisirengt,
Kad toliau keliauti,
Kad už žemiškus vargus
Mirus dangų gaut—
Teko rumus aplankyt
Man pono turtingo,
Kur maniau tikrai atrast
Aš žmogų laimingą.
Žiuriu — puikųs kambariai
Ir rožių dvelkimas.
Matau kartą tarp gėlių,
Šeimoj nuliudimas.
Mat, vienintėlė duktė
Graži, kaip gėlelė,
Amžinai apleidž' tėvus,
Liudna jų širdelė...
Iš ten veikiai nuėjau
Į prastą grįtelę.
—Gal pataikiau čia atrast
Aš laimės saulelę?—
Žilas senis į mane
Pažvelgė liudnai.
—Oi, vaikeli, kur čia tau!
Ne, čia atėjai!
Mes vos galą su galu
Suduriam, dejuojam,
Nuo gimimo lig mirties
Laimės nesapnuojam.—
Pagalios, prie kapinių
Man teko keliauti.
O gal laimę kapuose
Aš galiu gauti
Išėj' sargas kapinių,
Vartus atrakina
Ir tylėdamas akis
Ašarotas trina.
Širdis plakė neramiai,
Ašaros riedėjo:
Laimė amžina kapuos
Prieš mane stovėjo,
Bet vienok aš nedrįsau
Ten laimės įgyti,
O kitur aš negaliu
Niekur jos matyti.

Lietuviškos cukier kos kątik atgabentos iš Lietuvos galima gaut Amer. Lietuvio krautuvėj, 14 Vernon gatvės, Worcester, Mass. Tel. P. 5318

RIALTO TEATRAS
MILLBURY STREET
Gražus, Įdomus Paveikslai. Programas mainomas kasdien. Populiariškos kainos.

SEKMADIENĮ — George Sidney ir Jean Hersholt veikale "Give and Take" taipgi "The God of Mankind" Nepaprasta Naminė Drama.

SPECIALIS PROGRAMAS PADĖKAVONĖS DIENOJE
Anita Page ir Ramon Navarro veikale "The Flying Fleet" Buss Barton veikale "The Freckled Rascal taipgi Stan Laurel ir Oliver Hardy Komedija.

Rodoma Komedijos ir Paveikslai iš Pasaulio Įvykių

IN THE DISTRICT COURT OF THE UNITED STATES for the District of Massachusetts in Bancruptcy. To the creditors of Anthony Thomas Jasaitis of Worcester in said district, bancrupt:

NOTICE is hereby given that a petition has been filed for leave to compromise a controversy (as more fully set forth in said petition). Any objection thereto should be filed in Room 1011, Slater Bldg., Worcester, Mass., on or before Nov. 26, 1929 at 10 a. m. DANIEL W. LINCOLN
Referee in Bankruptcy
Worcester, XI/16, 1929

PARSIDUODA trijų aukštų namas arti didelės dirbtuvės. Prie namo didelis žemės sklypas. Parsiduoda už 5500.
MCINTYRE, 13 View gatvės,
Worcester, Massachusetts.

The Workmen's Circle
Co-Operative Bakery
Water ir Harrison Gatvių Kampas
IŠKEPA
Geriausią Kvietinę Ir Ruginę Duoną Ir Pyragaičius
Musų Kepykla Tai Hygieniškiausia Vieta Worcesterio Mieste
Užsimoka Aplankyt Šią Kepyklą

NAUJI COLUMBIA REKORDAI
Vėliausi ir Geriausi Lietuviški Rekordai!
UŽEIKITE IŠGIRST ŠIUOS COLUMBIA IŠDIRBYSTĖS REKORDUS IR IŠSIRINKITE SAU TINKAMIAUSIUS
Čia įdedam tik keletą vėliausios laidos Columbijos rekordų ką tik į musų knygyną atgabentų:

16137—F	(Žalia Girelė	Mahanojaus
	(Lik Su Dievu, Panytėle	L. Orchestra
16138—F	(Kačiukas	
	(Šalta Žiemužė	A. Vanagaitis
16078—F	(Mergytę Prigavo	
	(Eina Pati į Karčiamą	A. Vanagaitis
16002—F	(Vestuvių Maršas	Columbia
	(Klerneto Polka	L. Orchestra
16139—F	(Aš Žirgelį Balnosiu	K. Menkeliuniutė ir
	(Oi, Skauda Skauda	F. Stankunas
16012—F	(Vilniaus Kalneliai	
	(Kur Bakužė Samanota	J. Butėnas
16134—F	(Kad Širdį Tau Skausmas	
	(Kaip Aš Buvau Jaunas	R. Juška
16027—F	(Stasės Polka	Naujas Instrumentalis
	(Meilės Jausmų Valcas	Trijo

Apart čia pažymėtų Columbia Rekordų, musų knygyne galima rast šimtus kitokių įvairiausio muzikos turinio: Polkų, Valcų, Mazurkų, Maršų. Dainų, Orkestrų, Benų ir daug kitokių. Kreipkitės į —

Amerikos Lietuvio Knygynas
14 VERNON ST. WORCESTER, MASS.

IŠNUOMUUOJAMAS 7-nių kambarių butas, 3-me aukšte, su visais geriausiais įtaisymais ir patogumais. Randa nebrangi. Vieta — 36 Providence gatvės. Kreipkitės į gyventojus pirmame aukšte.

IŠSINUOMUOJA gražus kambarys pavieniai ar vedusiai porai. Kambarys apšildomas, maudynės šilto vandens, atskiras įėjimas. Kreipkitės:
Amerikos Lietuvis, 14 Vernon gatvės,
Tel. Park 5318

Jeigu nori žinot ką tavo sapnas reiškia — tai skaityk

DIDĮJĮ SAPNININKĄ

Kuris Kątik Išėjo Iš Spaudos Su Šimtais Gražių Paveikslų ir Pasiskaitymų

Kaina su Prisiuntimu, Gražiuose Popiero Apdaruose
$1.00. Kreipkitės

Amerikos Lietuvio Knygynas
14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.